

Justitiedepartementet
Justitieministern

Till riksdagen

Svar på fråga 2024/25:954 av Sanna Backeskog (S)
Kriminalvårdens platskapacitet

Sanna Backeskog har frågat mig om jag kan ge besked gällande när i tid Sverige är i kapp med utbyggnadsarbetet så att platskapaciteten i Kriminalvården står i samklang med platsbehovet.

Kriminalvården har ett ansträngt läge. Den höga belägningsgraden i anstalter och häkten beror framför allt på att utbyggnaden av myndighetens verksamhet inleddes alldeles för sent. Beslut och prioriteringar av tidigare regeringar har inte varit tillräckliga. Regeringen och Kriminalvården arbetar intensivt och målmedvetet för att både komma till rätta med den ansträngda beläggningssituationen här och nu och för att skapa goda förutsättningar för en fortsatt expansion, med god säkerhet och effektiva återfallsförebyggande insatser.

Antalet häktes- och anstaltsplatser behöver nu öka i snabb takt. Att lösa den akuta beläggningssituationen är helt nödvändigt. Betydande ekonomiska förstärkningar har redan gjorts.

På regeringens uppdrag har Kriminalvården tagit fram en kapacitetsrapport som sträcker sig över de kommande tio åren med anledning reformerna i Tidöavtalet. Kriminalvården redogör i sin rapport att myndigheten kan bygga ut kapaciteten till 29 000 platser i häkte och anstalt till 2034. Det innebär nästan en tredubbling av antalet platser jämfört med idag.

Kriminalvårdens nya utbyggnadsplan är ett viktigt underlag för regeringen. Myndighetens redovisning bygger dock på prognoser och utbyggnaden är ett långsiktigt arbete. För att markera att det fortsatt finns stora osäkerheter kring platsbehovet redovisar Kriminalvården därför ett möjligt spann i sin rapport som bygger på olika tänkbara scenarier. Kapacitetsrapporten redovisades i mars och bereds nu i Regeringskansliet och regeringen avser att återkomma i frågan om utbyggnaden.

Samtidigt som antalet platser ska bli fler ska innehållet i Kriminalvårdens verksamhet utvecklas och effektiviseras. Regeringen har därför utsett en nationell samordnare för att stödja utbyggnaden av Kriminalvården som bland annat ska bedriva ett utåtriktat arbete mot aktörer inom den kommunala sektorn, fastighetsmarknaden och statliga myndigheter samt samverka med dessa i syfte att underlätta tillskapandet av häktes- och anstaltsplatser. Det råder ingen tvekan om att den pågående expansionen innebär utmaningar och kommer att ställa krav på nya prioriteringar och arbetssätt. Men inriktningen

är entydig: Även i framtiden ska effektivt återfallsförebyggande arbete bedrivas i både anstalt och frivård.

I sammanhanget vill jag också nämna Trygghetsberedningen, som hösten 2024 överlämnade sitt slutbetänkande. Denna eniga parlamentariska beredning lämnade flera bedömningar och förslag som syftar till att stärka det återfallsförebyggande arbetet. Dessa förslag bereds nu inom Regeringskansliet.

Slutligen några ord om säkerheten. Det är högsta prioritet för regeringen och Kriminalvården att verksamheten i landets anstalter och häkten kan bedrivas med hög säkerhet för medarbetare och intagna. Myndigheten arbetar systematiskt med dessa frågor och hög säkerhet är också ett grundackord i den plan för expansion som nu bereds i Regeringskansliet.

Stockholm den 2 april 2025

Gunnar Strömmer